

Republika Hrvatska
Općinski sud u Virovitici
Stalna služba u Slatini
Slatina, Trg sv. Josipa 12

Poslovni broj: 17 Povrv-99/2015-83

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Općinski sud u Virovitici, Stalna služba u Slatini, po sucu toga suda Zoranu Šljivcu, u parničnom postupku po tužbi tužitelja Gorup – Stočarstvo d.o.o., Tomaševac 2, Klanjec, OIB: 97328499380, zastupanog po punomoćniku Goranu Božiću, odvjetniku iz Zagreba, protiv tužene Ruže Rastija iz Slatine, A. Kovačića 8, OIB: 08361876335, zastupane po punomoćnicima odvjetnicima u Zajedničkom odvjetničkom uredu Vladimir Olbina i Vlasta Šteher iz Našica, radi isplate, nakon glavne rasprave održane u prisutnosti punomoćnika stranaka, te ročišta za objavu i dostavu presude održanog 21. prosinca 2018.

presudio je

I. Održava se na snazi platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave javnog bilježnika Janka Žitka iz Zagreba broj Ovr-211/2012 od 13.9.2012. godine u dijelu kojim se nalaže tuženoj Ruži Rastiji iz Slatine, A. Kovačića 8, OIB: 08361876335, da tužitelju Gorup – Stočarstvo d.o.o., Tomaševac 2, Klanjec, OIB: 97328499380, isplati iznos od 1.298.464,30 kn zajedno sa zakonskim zateznim kamatama obračunatim na iznos od 1.106.833,18 kn počev od 11.9.2012. godine po stopi koja se određuje za svako polugodište u visini eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanoj za 5 postotnih poena do 31.07.2015. godine, a od 01.08.2015. godine uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena do isplate,

te troškove ovrhe u iznosu od 22.517,50 kn zajedno sa zakonskim zateznim kamatama po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za 5 postotnih poena počev od 14.9.2012. godine do 31.07.2015. godine, a od 01.08.2015. godine uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, pa do isplate, sve u roku od 15 dana.

II. U preostalom dijelu preko iznosa utvrđenog pod točkom I. izreke platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave javnog bilježnika Janka Žitka iz Zagreba broj Ovr-211/2012 od 13.9.2012. godine se ukida.

III. Nalaže se tužitelju da tuženoj plati parnične troškove u iznosu od 24.842,00 kn, u roku od 15 dana.

Obrazloženje

Tužitelj je podnio protiv tužene prijedlog za ovrhu radi naplate iznosa od 3.000.000,00 kn.

Javni bilježnik Janko Žitko iz Zagreba izdao je rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave broj Ovr-211/2012 od 13.9.2012. godine.

Na navedeno rješenje tužena je uložila prigovor, te je Općinski sud u Slatini donio rješenje broj Povrv-171/12-6 od 9.10.2012. godine, kojim je rješenje o ovrsi stavio izvan snage u dijelu u kojemu je određena ovrha, te su u tome dijelu ukinute provedene radnje, te je odlučeno da će se postupak dalje nastaviti kao povodom prigovora protiv platnog naloga.

Tužena je u prigovoru navela da rješenje o ovrsi nije osnovano, jer ovršenik nije u obvezi prema ovrhovoditelju, niti mu je dao mjenicu temeljem koje traži ovrhu. Mjenicu serije A broj: 05234743 tužena je izdala u ime PZ Sopje prema Gorup d.o.o. Klanjec i dostavila je 26.8.2008. godine, a ne tužitelju. PZ Sopje je podmirilo dugovanje prema Gorupu d.o.o., a on nije vratio mjenicu izdavatelju. Tužitelj je neovlašteno došao do mjenice, popunio je i pokrenuo ovaj ovršni postupak, iako je znao da mu nije izdana ta mjenica niti ju je ovlašteno upotrijebio. Predlaže da se ovrši postupak obustavi, jer se ne radi o vjerodostojnoj ispravi već o krivotvorini, što će se utvrditi u kaznenom postupku.

U daljnjem tijeku postupka tužena je navela da je izdala bjanko mjenicu broj: 05234743 26.8.2008. godine uz popratni dopis u kojem je navedeno da je dostavlja vjerovniku Gorup d.o.o. za obveze PZ Sopje. Tužena po ni jednom drugom ugovoru nije bila u obvezi dati mjenicu tužitelju niti je dala mjenicu, niti bila ovlaštenica za druge pravne osobe. Stočarstvo – Ratarstvo d.o.o. Čačavica kao pravni prednik tužitelja nije dobilo mjenicu i neovlašteno je popunilo i uporabilo.

Dana 11.9.2012. godine tužitelj je dao punomoć odvjetniku Goranu Božiću da ga zastupa radi namirenja tražbine prema Ruži Rasija po izdanoj mjenici serije A 05234743, a za potraživanje prema kupcima Novi Agrar d.o.o. na dan 18.1.2013. godine i na dan 26.3.2014. godine i prema Slavonki d.o.o. na dan 18.1.2013. godine i na dan 26.3.2014. godine. Ističe da je vještakinja u nalazu utvrdila da tuženica nije u obvezi po mjenici prema tužitelju niti za drugu pravnu osobu iz sustava Gorup.

Svjedoci koji su dali bjanko mjenicu i napisali popratni dopis i predali Gorup d.o.o., kao i tuženica, potvrđuju da je mjenica izdana za dugovanje PZ Sopje koju je potpisala tužena, što je u predmetu utvrđeno popratnom dokumentacijom o dostavi bjanko mjenice i svjedočenja osobe koje su predale mjenicu.

Novi Agrar d.o.o. i Slavonka d.o.o. nisu obveznici prema tužitelju, a niti prema njegovom pravnom predniku. Tužitelj nije dostavio sudu niti vještaku dokaze za svoje potraživanje, iako je to njegova obveza u dokazivanju. Vještakinja je od stranaka tražila dokumentaciju i na temelju predložene dokumentacije sačinila dopunski nalaz i mišljenje. U nalazu i mišljenju je potvrdila da tužitelj nije dostavio dokaze za svoj tužbeni zahtjev.

Ističe da je tužitelj neovlašteno popunio bjanko mjenicu 12.9.2012. godine, a stavio prijedlog za ovrhu za naplatu iznosa od 3.000.000,00 kn s rokom dospelosti 10.9.2012. godine bez osnova i specifikacije potraživanja, a iz tijeka postupka proizlazi da traži naplatu potraživanja od Slavonke d.o.o. i Novog Agrara d.o.o.

U postupku pred Trgovačkim sudom u Bjelovaru u podnesku P-371/2013 od 22.1.2014. godine Gorup d.o.o. kao tuženik tvrdi da nema nikakvog potraživanja prema

Novom Agraru d.o.o. U brisovnom očitovanju od 4.7.2012. godine Gorup d.o.o. tvrdi da nema potraživanja prema Slavonki d.o.o., o čemu postoji presuda P-371/2013 Trgovačkog suda u Bjelovaru. Prema tome, u dva sudska postupka kao tuženik tvrdi da nema potraživanja prema Slavonki d.o.o. i Novom Agraru d.o.o. i nakon toga stavlja prijedlog za ovrhu i ustraje u postupku u naplati potraživanja koja nema.

Trgovačkom sudu u Bjelovaru, Novi Agrar d.o.o. je morao podnijeti tužbu protiv Gorup d.o.o. radi brisanja založnog prava i u tom postupku tuženik je priznao da nema potraživanja prema Novom Agraru d.o.o. Presudom broj P-371/2013 od 7.3.2014. godine je utvrđeno da je iznos od 1.941.253,14 kn plaćen i naloženo je brisanje založnog prava. Poslovni odnos sa tužiteljem nije postojao za koji je bila izdana mjenica kao osiguranje.

Nad dužnikom Slavonka d.o.o. je pred Trgovačkim sudom broj St-258/2016 proveden stečajni postupak. U stečajnom postupku se nije prijavio tužitelj kao vjerovnik, što znači da nema potraživanja i da je njegovo potraživanje u ovršnom postupku neosnovano i vodi ovršni postupak prema pravnoj osobi koja nije u obvezi.

Trgovački sud u Bjelovaru je nad dužnikom Novi Agrar d.o.o. proveo stečajni postupak i isti je završio rješenjem St-188/2015 od 13.12.2015. godine, u kojem se tužitelj nije pojavio kao vjerovnik sa potraživanjem jer nije imao potraživanja, pa nema osnova ovrha temeljem neosnovano izdane mjenice.

Tužena ističe da su nesporni dokazi i nalaze se u spisu te da tužitelj bez osnove ustraje u ovršnom postupku i izmišlja potraživanja, a tužena ponovno ističe nove dokaze. Pokušaj tužitelja da bez osnove izvrši naplatu uporabom mjenice koja je izdana za drugi pravni posao, predstavlja zlouporabu.

Ističe pravno stanovište Visokog trgovačkog suda u predmetu Rev-93/03 od 11.11.2003. godine da se sredstvo osiguranja iz jednog postupka ne može upotrijebiti u drugom postupku za koje nije izdano. Kako je tužena izdala mjenicu samo za obvezu PZ Sopje prema Gorupu d.o.o., a koja obveza je plaćena, posjednik mjenice je bio dužan vratiti bjanko mjenicu izdavatelju, a ne predati je drugoj pravnoj osobi. Za izdavanje mjenice u korist drugih pravnih osoba tužena nije imala ovlaštenja, pa niti u odnosu na Novi Agrar d.o.o. i Slavonku d.o.o. Predlaže da se tužbeni zahtjev odbije kao neosnovan i tužitelj obveže na plaćanje troškova postupka.

Na navode tužene tužitelj je istakao da je predmetnu mjenicu tužena izdala radi osiguranja tražbina koje je tužitelj imao prema trgovačkim društvima koja su bila u vlasništvu nje i njene obitelji, o čemu su tijekom postupka iskazivali brojni svjedoci i koja činjenica je detaljno raspravljena i utvrđena u kaznenom postupku koji se vodio pred Općinskim sudom u Virovitici pod brojem K-559/13. Ističe da su u tome postupku direktor prednika tužitelja Stjepan Venci i jedan od osnivača tužitelja Božidar Gorup pravomoćno oslobođeni svake krivnje vozane uz navodno protuzakonito podnošenje predmetne mjenice na naplatu i u kojem postupku je utvrđeno da je predmetna mjenica potpuno zakonito podnesena na naplatu, jer se radilo o kontinuiranom poslovnom odnosu u kojem je ovdje tužena jamčila cjelokupnom svojom imovinom za dugove trgovačkih društava u vlasništvu njene obitelji prema ovdje tužitelju. Ističe da je tužena na ročištu održanom 5.5.2014. godine predložila prekid ovog postupka do pravomoćnog okončanja navedenog kaznenog postupka iz čega proizlazi da je tužena i sama bila svjesna da je o ishodu tog kaznenog postupka ovisilo jeli je mjenica opravdano podnesena na naplatu. Ističe da sud u ovoj pravnoj stvari ne smije derogirat zaključak koji je Općinski sud u Virovitici zauzeo u presudi od 20.3.2015. godine, poslovni broj K-559/13, a koja presuda je potvrđena presudom Županijskog suda u Bjelovaru broj Kž-163/15 od 28.5.2015. godine.

Ističe da se u ovome slučaju radilo o kompleksnim i opsežnim poslovnim odnosima koji su nastajali duže vrijeme, a koji su rezultirali time što je tužitelj kao sudužnik morao nastaviti isplaćivati kredite čiji su korisnici bili društva Novi Agrar d.o.o. i Slavonka d.o.o., oba društva u vlasništvu obitelji Rastija, pa da posljedično ima pravo regresno potraživati bilo koje iznose od tih društava, ali i od ovdje tužene koja se mjenično obvezala da će platiti iste te iznose.

Ističe da navedeno potvrđuje i opomena društva Croatia osiguranja d.d. od 9.8.2012. godine, kojom je tužitelj izvješten da će se naplata duga za zajam društva Slavonka d.o.o. izvršiti putem zadužnice, ako uplata duga ne bude izvršena u roku od 15 dana od dana primitka opomene. Tužitelj je dostavio navedene opomene i ugovor iz kojeg proizlazi temelj postojanja te zadužnice, po kojoj je tužitelj kasnije i izvršio sporno plaćanje. Uz navedenu opomenu dostavljen je i izvod otvorenih stavaka iz kojeg je vidljivo da dospjeli iznos anuiteta za razdoblje od 8.10.2010. do 10.4.2012. godine iznosi 956.213,04 kn, a dospjeli iznos kamata od 8.7.2010. do 6.7.2012. godine iznosi 167.406,41 kn, da neplaćena revalorizacija iznosi 13.059,29 kn, odnosno da otvorene stavke za predmetni zajam na dan 6.7.2012. godine iznose ukupno 1.136.678,74 kn.

Imajući u vidu složenost i prepletenost poslovnih odnosa između tužitelja, odnosno prednika tužitelja i ovdje tužene, sudski vještak nije smio rigidno i usko tumačiti šture i sirove knjigovodstvene podatke, već uzeti u obzir cjelokupni odnos između tužitelja i društva u vlasništvu obitelji Rastija.

Ističe da je tužitelj radi isplaćivanja kredita čiji su korisnici bili društva Novi Agrar d.o.o. i Slavonka d.o.o., bio prisiljen opteretiti vlastite nekretnine te predavati zadužnice kao osiguranje predmetnih tražbina, plaćati anuitete, a sve kako bi se spriječile prisilne naplate prema danim jamstvima, iz čega nedvojbeno proizlazi da je predmetna mjenica opravdano predana na prisilnu naplatu kako bi tužitelj zaštitio vlastitu imovinu, odnosno kako bi ispunio dužnost odnošenja prema istoj s pažnjom dobrog gospodarstvenika.

Navedeno potvrđuje dopis društva Croatia osiguranje d.d. od 13.3.2013. godine i Sporazum o naplati potraživanja po zajmu Slavonke d.o.o. od dana 15.3.2013. godine sklopljen između društva Croatia osiguranje d.d. kao vjerovnika i društva Stočarstvo -- Ratarstvo d.o.o. kao dužnika, kao i knjigovodstvena dokumentacija koju je tužitelj dostavio uz podnesak od 5.5.2014. godine.

Ističe da je životno nelogično i protivno pravilima knjigovodstva dugovanja temeljem sudužništva knjižiti prije nego vjerovnik sudužnike pozove na takva plaćanja, odnosno prije nego što do takvog plaćanja uopće i dođe, te je vještak i tu okolnost morao uzeti u obzir jer su pozivi na plaćanje i osnove predstojećih obveza plaćanja bili dostavljeni tijekom postupka i nisu se smjeli apstrahirati.

Tužitelj ističe da je čl. 186.c Zakona o parničnom postupku određeno da tužitelj koji učini vjerojatnim da tuženik ozbiljno dovodi u pitanje postojanje njegove još uvijek nedospjele tražbine ili da će morati sudskim putem ostvarivati svoju tražbinu nakon što ona dospije ili da iz drugih razloga ima za to pravni interes, može i prije dospelosti tražbine zatražiti od suda da tuženiku naloži da mu ispuni dužnu činidbu u vrijeme njezine dospelosti.

Obzirom da kroz čitavo vrijeme trajanja poslovnog odnosa pravni subjekti u vlasništvu obitelji Rastija nisu pokazali namjeru isplatiti grupaciji Gorup bilo kakav iznos, upravo su zbog te činjenice izdana osobna jamstva u vidu mjenica od strane Josipa Rastije i ovdje tužene, a sve kako bi se društva iz grupacije Gorup mogla osigurati u naplati svojih potraživanja, a kako je navedeno i u podnesku od 5.5.2014. godine. Društva iz grupacije Gorup ne bi niti poslovali sa tuženom da im ista nije izdala osobno jamstvo u vidu mjenice za

sve poslovne odnose između poslovnih subjekata. O navedenom sasvim je sigurno upoznata i tužena, a i gospodin Josip Rastija.

Budući da je u trenutku pokretanja ovršnog, a sada parničnog postupka, bilo više nego izvjesno, a što je uostalom vrijeme i pokazalo, da društva Novi Agrar d.o.o. i Slavonka d.o.o. neće podmiriti predmetna dugovanja, odnosno da bi tužitelj i takve tražbine morao ostvarivati sudskim putem, tužitelj je u tom trenutku nedospjele iznose imao pravo potraživati sudskim putem i to upravo temeljem odredbe čl. 186.c ZPP-a.

Tužitelj smatra da je i ove okolnosti trebalo uzeti u obzir prilikom izrade nalaza i mišljenja te stoga ostaje u cijelosti kod svoga tužbenog zahtjeva.

U dokaznom postupku sud je saslušao tuženu Ružu Rastiju (list 165), svjedoke Zdravka Lenarda (list 220-221), Vlastu Gorup (list 162), Dražena Kralja (list 163), Nenada Homara (list 153), Ivanku Konta (list 153), Josipa Rastiju (list 154), vještakinju Đurđicu Smrček - Barjaktar (list 212-213), te je izvršio uvid u preslik mjenice (list 6), u dopis PZ Sopje, Sopjanska Greda od 23.6.2008. godine (list 8), u izvadak iz sućskog registra Trgovačkog suda u Bjelovaru (list 27-28), u izvatke iz zemljišnih knjiga zk. ul. br. 59, 2830, 2722 k.o. Čačavica (list 29-33), u izvadak iz zemljišne knjige zk. ul. br. 346 i 386 k.o. Noskoveci (list 39-40), u izvadak iz zemljišne knjige zk. ul. br. 917, 916, 761 i 788 k.o. Sopje (list 41-44), u očitovanje na dopis od 24.9.2012. godine (list 50), u zapisnik iz predmeta Općinskog suda u Virovitici broj K-559/13-16 od 29.4.2014. godine (list 72-79), u otvorene stavke od 18.1.2013. godine (list 84-85), u otvorene stavke od 26.3.2014. godine (list 86-87), u otvorene stavke od 18.1.2013. godine (list 88), u otvorene stavke od 26.3.2014. godine (list 89), u financijske kartice (list 90-92), u opomenu zbog neplaćanja dospjelih obveza sudužniku (list 93), u Ugovor o dugoročnom kreditu broj: 510160-9033378 (list 94-100), u Ugovor o dugoročnom zajmu broj: 451000110 (list 101-105), u bjanko mjenicu Josipa Rastije serije A 05234742 (list 106), u dopis Novog Agrara d.o.o. i Slavonke d.o.o. od 27.9.2012. godine (list 110), u Ugovor o izmirenju obaveza (list 112), u opomenu za zajam Slavonke d.o.o. (list 113), u tisak otvorenih stavaka za zajam 451000110-0 od 6.7.2012. godine (list 114), u Ugovor o preuzimanju duga (list 115), u izvadak iz sudskog registra Trgovačkog suda u Zagrebu (list 134-136), u presudu Općinskog suda u Virovitici broj 6 K-559/13-44 od 20.3.2015. godine (list 137-144), u presudu Županijskog suda u Bjelovaru broj Kž-163/2015-3 od 28.5.2015. godine (list 145-148), u presudu na temelju priznanja Trgovačkog suda u Bjelovaru broj 3 P-371/2013-6 od 7.3.2014. godine (list 168-169), u nalaz i mišljenje sudskog vještaka Đurđice Smrček - Barjaktar od 13.9.2016. godine (list 175-179), u očitovanje sudskog vještaka Đurđice Smrček - Barjaktar od 20.11.2016. godine (list 186-187), u očitovanje sudskog vještaka Đurđice Smrček - Barjaktar od 27.12.2016. godine (list 192-193), u račun (list 194), u obračun kamata 013 (list 195-196), u otvorene stavke (list 197-207), u rješenje Općinskog suda u Slatini broj Z-1656/2012 od 29.8.2012. godine (list 208), u rješenje Općinskog suda u Slatini broj Ovr-656/12-41 od 10.3.2014. godine (list 209), u očitovanje sudskog vještaka Đurđice Smrček - Barjaktar od 11.12.2017. godine (list 231-232), u dopunski nalaz i mišljenje sudskog vještaka Đurđice Smrček - Barjaktar od 5.9.2018. godine (list 242-245), u presudu na temelju priznanja Trgovačkog suda u Bjelovaru broj 3 P-371/2013-6 od 7.3.2014. godine (list 257), u rješenje Trgovačkog suda u Bjelovaru broj 5 St-188/2015-4 od 31.12.2015. godine (list 258), u rješenje Trgovačkog suda u Bjelovaru broj 3 St-258/2016-30 od 8.9.2017. godine (list 259), u poziv na uplatu i sklapanja Sporazuma o naplati Croatia osiguranja d.d. od 13.3.2013. godine (list 264), u plan otplate zajma po Ugovoru o zajmu broj 451000110 (list 265-266) i u Sporazum o naplati potraživanja po zajmu Slavonke d.o.o. od 15.3.2013. godine (list 267-269).

Temeljem provedenih dokaza nesporno je između stranaka da su trgovačka društva u vlasništvu obitelji tužene poslovala sa trgovačkim društvima u vlasništvu obitelji Gorup. Trgovačka društva iz obitelji tužitelja prema navodima svjedoka Zdravka Lenarda (list 220-221), Vlaste Gorup (list 162) i Dražena Kralja (list 163) su uglavnom bili dobavljači za poljoprivredni repromaterijal, a društva u vlasništvu obitelji tužene i to PZ Sopje, Novi Agrar d.o.o., Slavonka d.o.o., PZ Čađavica su njima nakon žetve predavali merkantilne proizvode. Njihovi odnosi bili su regulirani ugovorima u kojima su utvrđeni uvjeti kupoprodaje. Kod svakog takvog ugovora utvrđena je i garancija plaćanja, a garancije su bile zadužnice društva s kojima je posao ugovoren i osobna jamstva – mjenice vlasnika tvrtke. Za svaki novi posao su se tražile zadužnice, a mjenice su se koristile koje su već postojale, jer su bili isti vlasnici. Dakle, nije bilo potrebe tražiti nove mjenice kada su isti obveznici plaćanja. Sve ovo bilo je u dogovoru s Josipom Rastijom i Božidarom Gorupom, te s Zdravkom Lenardom. Svjedokinja Vlasta Gorup (list 162) koja je supruga od Božidara Gorupa, vlasnika njegovih tvrtki, se sjeća da je tvrtka Novi Agrar d.o.o. ostala dužna negdje 1.400.000,00 kn te da su joj poslali na naplatu zadužnicu. Međutim, oni su bili blokirani te je ta zadužnica čekala redosljed naplate. Prema saznanju Vlaste Gorup cijela grupacija tvrtki obitelji Rastija, koje je navela, su bili dužni prema Gorup grupaciji na kraju ukupan iznos od oko 3.000.000,00 kn. Među tim dužnicima su tvrtke Novi Agrar d.o.o. i Slavonka d.o.o. i još neke. Ovo potraživanje od 3.000.000,00 kn je na kraju utvrdilo njihovo računovodstvo i uprava je donijela odluku na podnošenje mjenice na naplatu, a mjenicu je izdao jedan od vlasnika društva unutar obitelji Rastija. Ističe da je ujedno bio takav i njihov dogovor i da su imali ovlaštenje za popunjavanje mjenice i podnošenje na naplatu. Svjedokinji Vlasti Gorup je poznato da su Josip Rastija i tužena Ruža Rastija jamčili sa svojim osobnim mjenicama za reguliranje obveza prema grupaciji Gorup. Prema njezinom saznanju do sada ništa nije plaćeno od ovog potraživanja od 3.000.000,00 kn.

Osiguranje potraživanja za dugove tvrtki u vlasništvu obitelji Rastija i to Slavonka d.o.o., PZ Sopje, Novi Agrar d.o.o. i to založnim pravima, zadužnicama i mjenicama, proizlazi i iz iskaza direktora financija tužitelja Dražena Kralja (list 163). Isti navodi da su osobne mjenice izdali Ruža Rastija i Josip Rastija i da su služile za osiguranje naplate poslova od strane društva Novi Agrar d.o.o. i Slavonka d.o.o. Ističe da nije bilo posebno napisano za koji posao je izdana mjenica i za čije obveze. Mjenice se nisu vraćale pa se uzimale nove, već su se postojeće mjenice koristile kao instrument osiguranja za nove poslove. Mjenična očitovanja nisu postojala, a mjenice su bile deponirane sve dok se poslovalo s određenom tvrtkom. Kada je poslovanje prestalo oni su vraćali instrumente osiguranja pa tako i mjenice. Navedenom svjedoku je poznato da je mjenica potpisana od Ruže Rastija bila deponirana kod njih u sefu i da je ista bila bjanko. Navedena mjenica je na kraju ispunjena na 3.000.000,00 kn, jer se išlo u naplatu svih dospjelih potraživanja od Novog Agrara d.o.o. i to u iznosu od 1.400.000,00 kn na ime dospjelih potraživanja. Zatim, za preuzeta dugovanja Croatia osiguranja d.d. negdje u iznosu od 1.300.000,00 kn, a ostatak svakako postoji u spisu. Navedenom svjedoku je ujedno poznato da je Josip Rastija dolazio u nekoliko navrata kako bi se postigao nekakvi dogovor, međutim, dogovor nije postignut i onda je popunjena predmetna bjanko mjenica na 3.000.000,00 kn.

Na drugoj strani, tužena Ruža Rastija (list 165) ne osporava da je izdala osobnu mjenicu kao garanciju za osiguranje obveza prema Gorupu d.o.o., ali ističe da ju je izdala isključivo za osiguranje obveza PZ Sopje i to 23.6.2008. godine. Ističe da je navedena mjenica popraćena s dopisom i da se mogla popuniti samo za osiguranje obveza PZ Sopje. Navodi da nije bilo dogovora da mjenica ostane za osiguranje nekih drugih obveza, jer je izdana samo za osiguranje obveza PZ Sopje. Ona je bila ovlaštena osoba u PZ Sopje te nema

posebnih saznanja o dugovanjima ostalih tvrtki u vlasništvu njihove obitelji. Brigu o plaćanju vodilo je njihovo računovodstvo i njezin suprug Josip Rastija.

Izdavanje osobnih mjenica u svome iskazu potvrdio je i svjedok Josip Rastija (list 154) u kojem je naveo da su mjenice predane Božidaru Gorupu i Zdravku Lenardu kod njega u kancelariji u Čađavici 23.6.2008. godine za osiguranje kredita u vidu repromaterijala, gnojiva, sjemena i zaštite za proljetnu sjetvu 2008. godinu. Ističe da je navedeni repromaterijal podizala PZ Sopje po osnovi Ugovora o proizvodnji zaključenog između Gorupa d.o.o. i PZ Sopje. Navodi da je PZ Sopje otišlo u stečaj 2012. godine te prije stečaja nije bilo dužno društvu Gorup d.o.o., a niti Stočarstvu – Ratarstvu d.o.o. Prilikom izdavanja mjenica sačinjen je dopis u kojem je navedeno za koju namjenu se izdaje mjenica. Ističe da PZ Sopje nije imalo nikakvih obveza prema Stočarstvu – Ratarstvu d.o.o. i da je ta tvrtka bila u vlasništvu njihovih radnika, a počela je poslovati tek 2010. godine dokapitalizacijom.

U kaznenom postupku koji se vodio pred Općinskim sudom u Virovitici broj K-559/13 (list 72-79) svjedok Josip Rastija je još naveo da posjeduje dokument kojim se potvrđuje da je tvrtka Gorup d.o.o. izvršila preuzimanje dvije sporne mjenice i da postoji popratni dopis o izdavanju predmetnih mjenica, a koji dopis je sačinila suradnica PZ Sopje Ivanka Konta.

U daljnjem tijeku postupka nije utvrđeno postojanje dokumenta kojim se potvrđuje kada je društvo Stočarstvo – Ratarstvo d.o.o., a potom slijednik Gorup – Stočarstvo d.o.o. izvršilo preuzimanje dviju spornih mjenica, kao niti kada je preuzelo popratni dopis (list 8) kojim se ističe da su predmetne dvije mjenice na ime Josipa Rastije i Ruže Rastija izdane kao garancija za obveze koje ima PZ Sopje prema Stočarstvu – Ratarstvu d.o.o.

U takvim okolnostima gdje su društva u vlasništvu obitelji Gorup i društva koja su bila u vlasništvu obitelji Rastija intenzivno poslovala kroz duže razdoblje, sud je prihvatio tvrdnju svjedoka Vlaste Gorup, Dražena Kralja i Zdravka Lenarda da se za zaključenje novih poslova nisu izdavale nove mjenice, već su postojeće mjenice služile za osiguranje novih obaveza. Kako uz dopis od 23.6.2008. godine (list 8) nije utvrđen primitak od ovlaštene osobe, a sam dopis je sastavljen i potpisan od strane Ruže Rastija koja nije bila glavna osoba za zastupanje društava u vlasništvu obitelji Rastija i glavni pregovarač s upravom Gorupa d.o.o., sud nije utvrdio da su predmetne dvije bjanko mjenice izdane upravo za osiguranje obveza PZ Sopje.

U takvim okolnostima sud nije prihvatio niti iskaz svjedokinje Ivanke Konta (list 153) o predaji predmetnih mjenica uz dopis te tvrdnju da iste mogu služiti samo za osiguranje obveza PZ Sopje.

Stoga je sud prihvatio tvrdnju tužitelja da je predmetna mjenica izdana za osiguranje obveza svih društava u vlasništvu obitelji Rastija prema društvima u vlasništvu obitelji Gorup, kako ističu svjedoci Vlasta Gorup, Dražen Kralj i Zdravko Lenard. Tím više što su očito odnosi bili prepleteni i nije vjerojatno da bi se davale baš dvije mjenice za osiguranje obveze društva PZ Sopje, dok poslovanje ostalih društava ne bi bilo osigurano.

Stoga je prednik tužitelja Stočarstvo – Ratarstvo d.o.o. Čađavica, Vukovarska 128, OIB: 29720183477 popunio bjanko mjenicu serije A 05234743 (list 6) na iznos od 3.000.000,00 kn, kojim se tužena Ruža Rastija iz Slatine, A. Kovačića 8, obvezala na plaćanje navedenog iznosa s danom 10.9.2012. godine, jer su očito društva u vlasništvu obitelji Rastija imala dugovanja prema tužitelju.

U mjeničnom pravu važi načelo savjesnosti i poštenja u ostvarivanju mjeničnih potraživanja te su se ugovorne strane dužne ponašati u skladu s obvezama koje čine bitne elemente ugovora, a zbog ostvarenja potraživanja iz kojeg ugovora je bjanko mjenica i predana vjerovniku čl. 16. st. 2. Zakona o mjenici (NN 74/94 – dalje: ZM).

Prema mjeničnom očitovanju imatelj mjenice je ovlašten ispuniti bjanko mjenicu na iznos svoga dospjelog potraživanja. U ovome slučaju očito mjenično očitovanje nije izdano te

191.631,16 kn.

Na drugoj strani, iako je tužitelj tvrdio da je njegovo računovodstvo utvrdilo potraživanje od Slavonke d.o.o., vještakinja nije utvrdila da je na dan 10.9.2012. godine postojalo potraživanje od Slavonke d.o.o. za plaćanja po kreditu prema Croatia osiguranju d.d. po Ugovoru o dugoročnom kreditu broj: 451000110 od 7.4.2010. godine, kojeg je navedena tvrtka odobrila Slavonki d.o.o., dok je prema podacima društva Slavonka d.o.o. na dan 10.9.2012. godine postojao dug prema Croatia osiguranju d.d. po Ugovoru o dugoročnom kreditu broj: 451000110 od 7.4.2010. godine na iznos od 840.474,28 kn.

Croatia osiguranje d.d. je na dan 6.7.2012. godine dostavila pregled otvorenih stavki po predmetnom kreditu iz kojeg se vidi da je dug Slavonke d.o.o. po navedenom kreditu iznosio 1.136.678,74 kn.

Nadalje, prema nalazu vještakinje tužitelj, odnosno društvo Stočarstvo – Ratarstvo d.o.o. je na dan 10.9.2012. godine imalo potraživanje od tvrtke Slavonka d.o.o. po osnovi kamata u iznosu od 40.476,34 kn, ali nema priloženog obračuna kamata te se ne može utvrditi po kojoj osnovi je kamata obračunata. Kako se ne može utvrditi osnov obračuna kamata, sud nije prihvatio utvrđenje vještakinje o postojanju duga po toj osnovi.

Vještakinja je u svome dopunskom nalazu utvrdila da od tužitelja nije dobila nikakve podatke, a ne postoje ni u spisu da društvo Stočarstvo – Ratarstvo d.o.o. potražuje na dan 10.9.2012. godine od društva Slavonka d.o.o. bilo koji iznos po osnovi plaćanja po Ugovoru o kreditu broj: 510160-9033378 od 17.12.2008. godine, po kojem je Slatinska banka d.d. društvu Slavonka d.o.o. odobrila kredit u iznosu od 800.000,00 kn. Kako je dopunski vještački nalaz sačinjen od stručne osobe i jasno obrazložen, a stranke na isti nisu imale primjedbi, sud je isti prihvatio u cijelosti.

Dakle, utvrđeno je postojanje potraživanja tužitelja od društva Novi Agrar d.o.o. na dan 10.9.2012. godine u iznosu od 1.298.464,30 kn, koji se sastojao od duga za isporučeni repromaterijal u iznosu od 1.106.833,18 kn i od zatezne kamate u iznosu od 191.631,12 kn. Kako tužena nije dostavila dokaz da je navedeno potraživanje plaćeno, a za osiguranje plaćanja izdala je predmetnu mjenicu, sud je u tome dijelu održao na snazi platni nalog.

U preostalom dijelu tužitelj nije dokazao da ima dospjelo potraživanje prema tuženoj, a niti prema društvima Novi Agrar d.o.o. i Slavonka d.o.o., za čije osiguranje je predmetna mjenica izdana.

Tužitelj tijekom postupka ističe da je sukladno čl. 186.c Zakona o parničnom postupku mogao i prije dospelosti tražbine zatražiti od suda da tuženoj naloži da mu ispuni dužnu činidbu u vrijeme njezine dospelosti. Međutim, kako tužitelj u tužbenom zahtjevu nije određeno naznačio vrijeme dospelosti njegove tražbine koja još nije dospjela, sud u preostalom dijelu sukladno čl. 186.c ZPP-a nije imao osnove za usvajanje toga dijela tražbine.

Tužena je navedeni iznos sukladno čl. 29. st. 1. i 2. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 – dalje: ZOO) dužna platiti zajedno s zakonskim zateznim kamatama obračunatim na glavnica u iznosu od 1.106.833,18 kn, počev od dana dospeljeća 10.9.2012. godine, pa sve do isplate.

Potrebni troškovi ovrhe u ovome predmetu iznosili su 22.517,50 kn, a sastojali su se od troškova sastava prijedloga za ovrhu s PDV-om u iznosu od 16.237,50 kn, od nagrade javnog bilježnika s PDV-om u iznosu od 6.250,00 kn, te od troškova dostave u iznosu od 30,00 kn. Navedene troškove obvezna je tužitelj podmiriti tužena zajedno sa zakonskim zateznim kamatama počev od dana donošenja rješenja o ovrsi pa sve do isplate.

Stoga je sud održao na snazi platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi kako je utvrđeno pod točkom I. izreke, dok je u preostalom dijelu do iznosa od 3.000.000,00 kn platni nalog ukinuo te je odlučio kao pod točkom II. izreke.

Nalaz i mišljenje vještakinje Đurđice Smrček – Barjaktar od 13.9.2016. godine (list 175-179) kao i očitovanja na taj nalaz, sud nije posebno razmatrao jer u istima nije odgovoreno na pitanja bitna za donošenje odluke.

Sud je imao u vidu presudu Općinskog suda u Virovitici broj 6 K-559/13-44 od 20.3.2015. godine (list 137-144) i presudu Županijskog suda u Bjelovaru broj KŽ-163/2015-3 od 28.5.2015. godine (list 145-148) kojima su I. optuženi Božidar Gorup i II. optuženi Stjepan Venci oslobođeni optužbe da bi u bjanko mjenicu unijeli neistinite podatke i upotrijebili je kao pravu i samovlasno pribavili pravo naplate za koje smatraju da im pripada, pa da bi time počinili kazneno djelo krivotvorenja isprave iz čl. 311. st. 2. KZ/97 u vezi sa čl. 313. st. 1. toč. 1. KZ/97 i kazneno djelo samovlasti iz čl. 329. st. 1. KZ.

Međutim, kako su se u tome postupku utvrđivale činjenice u svezi počinjenja kaznenih djela, navedene odluke u osnovi nisu promijenile ocjenu suda o obvezi plaćanja duga tužene prema tužitelj za društvo Novi Agrar d.o.o., koje je očito bilo u vlasništvu njezine obitelji.

Sud nije prihvatio dokazne prijedloge tužene istaknute u podnesku od 3.10.2018. godine, jer su isti predloženi na završetku postupka i jer isti ne ukazuju da je predmetno dugovanje podmireno.

Parnični troškovi tužitelja u ovome postupku iznosili su 427.500,00 kn, a sastojali su se od troškova zastupanja na devet rasprava u iznosu od 270.000,00 kn, od troškova sastava dva potrebna podneska u iznosu od 60.000,00 kn, od PDV-a u iznosu od 82.500,00 kn, od pristojbe na presudu u iznosu od 5.000,00 kn, od pristojbe na prijedlog i rješenje u iznosu od 5.000,00 kn, te od troškova knjigovodstveno financijskog vještačenja u iznosu od 5.000,00 kn. Kako je tužitelj uspio u sporu s 43,28% tužbenog zahtjeva, sud mu je dosudio razmjerne parnične troškove u iznosu od 187.858,00 kn, s time što mu je troškove vještačenja kao nužne dosudio u cijelosti.

Parnični troškovi tužene u ovome postupku iznosili su 375.000,00 kn, a sastojali su se od troškova sastava prigovora na rješenje u iznosu od 30.000,00 kn, od troškova sastava žalbe na rješenje u iznosu od 30.000,00 kn, od troškova zastupanja na osam rasprava u iznosu od 240.000,00 kn, te od PDV-a u iznosu od 75.000,00 kn. Kako je tužena uspjela u sporu s 56,72% tužbenog zahtjeva, sud joj je dosudio razmjerne parnične troškove u iznosu od 212.700,00 kn.

Nakon prebijanja parničnih troškova tužitelja i tužene, sud je sukladno čl. 154. st. 2. Zakona o parničnom postupku naložio tužitelj da tuženoj plati parnične troškove u iznosu od 24.842,00 kn.

Stoga je odlučio kao u izreci.

U Slatini 21. prosinca 2018.

Sudac:

Zoran Šljivac v. r.

Dostaviti:

1. Tužitelj po punomoćniku Goranu Božiću, odvjetniku iz Zagreba, Trg bana Josipa Jelačića 3,
2. Tužena po punomoćnicima odvjetnicima u Zajedničkom odvjetničkom uredu Vladimir Olbina i Vlasta Šteher iz Našica, Braće Radića 6.

Za točnost opravka – ovlašteni službenik:

Margareta Matovina

Rj.

- I presuda nepravomoćna
  - II vidi upisnik "Povrv"
  - III dostaviti naznačenima
  - IV kalendar 20 dana
- U Slatini 21. prosinca 2018.

Sudac